

LİSANSSIZ GES'LERİN ENERJİ SATIŞI ve BEDELLERİNİN TAHSİLİNE İLİŞKİN BİLGİ NOTU

BÜLTEN TARİHİ: 21.11.2018

I. GİRİŞ

Elektrik piyasasında; 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında, tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarının tüketim noktasına en yakın üretim tesislerinden karşılanması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve etkin kullanımının sağlanması, elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi amacıyla lisans alma ile şirket kurma yükümlülüğü olmaksızın, elektrik enerjisi üretebilecek gerçek veya tüzel kişilere uygulanacak usul ve esasları belirlemek üzere 28783 sayı ve 02.10.2013 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (“Yönetmelik”) çıkarılmıştır.

Yönetmelik kapsamında çıkarılmış bulunan ve 28783 sayı ve 02.10.2013 tarihli Resmi Gazete’ yayınlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ (“Tebliğ”) ile Yönetmelik kapsamındaki düzenlemelerin açıklanması ve uygulanmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çalışma kapsamında, üretilen enerjinin faturalandırılması, faturanın ödeme zamanı ve olası temerrüdün sonuçları ve tarafların hak ve yükümlülükleri özet olarak anlatılmaya çalışılacaktır.

II. ÖDEME VADESİNİN TESPİTİ ve FATURANIN ÖDENMESİ

Tebliğ'in 21/2 maddesinde ihtiyaç fazlası olarak satılacak enerjinin ve bedelin tespitine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Buna göre; “...İlgili Şebeke İşletmecisi, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki her bir üretici için birinci fıkra kapsamında elde edilen saatlik verileri bir araya getirerek fatura dönemi bazında dağıtım sistemine verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını belirler ve her ayın (Değişik ibare:RG-15/5/2017-30067) altısına kadar ilgili görevli tedarik şirketine bildirir.” Yani fatura dönemi bazında ilgili şebeke işletmecisi¹ tarafından ihtiyaç fazlası olarak sisteme satışı gerçekleşen enerji miktarı her ayın altısına kadar bildirilir ve enerji üreten gerçek veya tüzel kişi bu veriye göre faturasını düzenlemektedir.

Faturanın ödenmesine ilişkin ise Tebliğ'in 23/1-c maddesinde “İlgili kişi tarafından düzenlenen faturanın görevli tedarik şirketine Tebliğ tarihini izleyen on işgünü içerisinde, fatura bedelini ilgili kişinin bildireceği banka hesabına yatırır” denilmektedir. Burad belirlenmiş olan vâde, ileride gerçekleşecek bir olaydan itibaren belli bir süre geçmesinden sonraki tarih olarak saptanmıştır. Yani burada ödeme için geçerli bir vade mevzuat ile belirlenmiş durumdadır. Dolayısıyla ayrıca bir temerrüt ihtarına gerek bulunmadığı kanaatindeyiz.

Ödemenin süresinde yapılmaması halinde ise temerrüt hükümleri uygulanacaktır.

III. TEMERRRÜT ve TEMERRÜT FAİZİ ORANI

Tebliğ'in 23/4 maddesinde belirlenen “gecikme zammı” hukuki nitelik itibarıyla kanuni temerrüt faizidir. Zira buradaki gönderme AATUHK kapsamında belirlenen temerrüt faizi oranlarına yapılmıştır. Temerrüt faiz oranı, hukuki ilişkinin her iki tarafı da tacir olduğu için, Borçlar Kanunu md 120 ‘de belirlenen azami sınıra tabi değildir.² Kaldı ki söz konusu faiz oranı Borçlar Kanunu’nda belirlenen azami faiz oranını da aşmamakta ve sözleşmeye dayalı değil; kanuna (Tebliğ’e) dayalı olarak belirlenmektedir.

¹ Tebliğ md 3/1-f maddesine göre; “İlgisine göre TEİAŞ’ı, dağıtım şirketini veya OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiyi,” şeklinde tanımlanmıştır.

² Tacirler arasındaki sözleşmelerde temerrüt faizinin serbestçe belirleneceğine dair bkz; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu; 2013/6-2249 Esas, 2015/1362 Karar ve 15.05.2015 tarihli kararı

Belirlenen vadede ödemenin yapılmaması halinde temerrüde uygulanacak yaptırımın ne olduğu Tebliğ'in 23/4 maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir; *“Görevli tedarik şirketinin üçüncü fıkra hükmünde belirlenen istisna dışında, ödemede temerrüde düşmesi halinde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı uygulanır.”*

AATUHK kapsamında belirlenen faiz oranı kanununun 51. maddesinde; *“Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 2 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabeteden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir.”* şeklinde belirlenmiştir. AATUHK kapsamında; 19/10/2010 tarihli ve 27734 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/10/2010 tarihli ve 2010/965 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesiyle, birinci fıkrada yer alan gecikme zammı oranı her ay için ayrı ayrı uygulanmak üzere %1,40 olarak belirlenmiş iken; 05/09/2018 tarih ve 30526 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 04/09/2018 tarihli ve 62 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bu oran % 2 ‘ye çıkarılmış durumdadır³. Bu durumda ilgili kararın yürürlük tarihi olan 05/09/2018 tarihinden itibaren aylık gecikme faizi % 2 olarak uygulanacak daha önceki dönem için ise % 1,40 olarak uygulanacaktır.

Kanunda açık bir şekilde günlük olarak hesaplama yapılacağı belirtildiği için faiz hesabının günlük olarak yapılmasında engel yoktur. Bu nedenle 5 Eylül öncesi dönem için aylık % 1,40 faiz uygulanması sonraki dönem için ise aylık % 2 faiz uygulanması gereklidir.

IV. FAİZİN BAŞLANGICI ve TESPİTİ

Yukarıda açıklandığı üzere görüşümüz Tebliğ’de belirlenen gecikme zammının temerrüt faizi olduğu yönündedir. Yukarıda zikredilen ödemeye ilişkin Tebliğ’in 23/1-c maddesine göre, ilgili perakende satış şirketleri tarafından lisanssız elektrik üretim tesislerinin ihtiyaç fazlası üretimi için kesilen faturaların muhatabı perakende satış şirketine ulaşmasından

³ Ayrıntılı bilgi için bakınız; <http://forensislaw.com/blog/kamu-alacaklari-icin-belirlenen-gecikme-zammi-orani>

itibaren 10 gün içerisinde ödenmesi gerekecektir, 11. günden itibaren belirlenen temerrüt faizi talep edilebilir.

Temerrüt faizinin başlangıcının hesaplanabilmesi için faturanın kesildiği perakende satış şirketine (ilgili tedarik şirketine) ne zaman teslim edildiğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Uygulamada çok defa faturalar kargo ile gönderilmektedir. Kargo ile yapılan gönderimlerde gönderi içeriğinde ne olduğunun tespiti konusunda ihtilaf doğabilir. Ancak faturanın teslim edildiği her türlü delil ile ispat edilebilir. Bu nedenle faturalar gönderildiğinde ilgili tedarik şirketine fatura görüntüsünün (mümkün ise) mail olarak gönderilmesi ve ilgili kargonun takip numarasının da paylaşılması ispat açısından kolaylık sağlayacaktır.

Yine faturanın teslim tarihinin ispat edilememesi halinde TTK md 1530/4-b hükmü gereğince; *“Faturanın veya eş değer ödeme talebinin alınma tarihi belirsizse mal veya hizmetin teslim alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda...”* başkaca ihtara gerek kalmaksızın temerrüt faizinin başlayacağı kabul edilebilir. Burada faturaya konu mal veya hizmetin ne zaman teslim edildiği noktasında tereddüt oluşabilir. Bu tereddütü gidermek üzere; Tebliğ’in 21/2 maddesinden yola çıkılabilir. Buna göre; İlgili Şebeke İşletmecisi, tarafından dağıtım sistemine verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını görevli tedarik şirketine bildirildiği tarihten sonraki 6. gün sonunda teslimin gerçekleştiği kabul edilebilir. Bu durumda faturanın teslim tarihi belirlenemese bile en geç ihtiyaç fazlasının tedarik şirketine bildirilmesinden itibaren 36. Günün sonunda temerrüt faizinin başlayacağı kabul edilmelidir.

V. FAİZ NE ZAMAN TALEP EDİLMELİDİR.

Üretime ilişkin faturanın ödenmesine ilişkin başlatılan takipte faiz talebinde bulunulmamış ise daha sonra gecikme zammı talep edilip edilemeyeceği hususu gündeme gelebilir. Zira kesilen faturaların ne zaman teslim edildiği ve temerrüdün başlangıcı ilk etapta tespit edilememektedir. Bu nedenle de takiple birlikte faiz talebinde bulunulmamakta ve icra takibi ile birlikte faiz talep edilmektedir. Kanaatimizce bu soruya olumsuz cevap verilmesi gerekir. Zira, yukarıda da açıklandığı üzere, burada belirtilen gecikme cezası hukuki nitelik itibarıyla temerrüt faizidir.

Faiz hukuki nitelik itibarıyla ana, para alacaklısının, bu paradan mahrum kaldığı süre için kendisine tanınan bir karşılıktır⁴. Ana para alacağı asıl alacağa bağlı (onun fer'isi) niteliğindedir. Bu durumda asıl alacak sona erdiğinde faiz de sora erecektir. Özellikle TBK md 131/2 hükmüne göre; *“İşlemiş faizin ve ceza koşulunun ifasını isteme hakkı sözleşmeyle veya ifa anına kadar yapılacak bir bildirimle saklı tutulmuş ise ya da durum ve koşullardan saklı tutulduğu anlaşılıyorsa, bu faizler ve ceza koşulu istenebilir.”* Bu nedenle ana paraya ilişkin başlatılan takipte (takip talebinde) faiz ve diğer ferilere ilişkin talep hakkının saklı tutulması halinde temerrüt faizi talep edilebilir.

VI. SONUÇ

Yönetmelik ve Tebliğ kapsamında ihtiyaç fazlası elektrik enerjisinin satışı ve bu satıştan kaynaklanan gelirin ödenmesi noktasında zaman zaman üreticiler ile faturayı ödemekle yükümlü tedarik şirketleri arasında sorunlar yaşanmaktadır. Üreticilerin bir çoğunun tesisleri kredi ile kurmuş olması ve enerji satışından elde edecekleri geliri alacağın temlik yolu ile kredi kuruluşlarına devir etmesi nedeniyle sorunlar yaşanmaktadır.

Kredi geri ödeme taksitlerindeki vadeler, enerji satışından beklenen ödemelere göre vadelendirilmekte, ödemeler vadesinde yapılmadığında ise üreticiler bankalara karşı temerrüde düşmekte ve kredilerinin kat edilmesi riski ile karşılaşmaktadır. Bu nedenle yasal süresi içinde mevzuata uygun şekilde ödemelerin yapılması ve ödeme yapılmayan hallerde de ilgili yasal süreçler başvururken yukarıdaki açıklamaları dikkate almaları tavsiye edilmektedir.

Saygılarımızla
Forensis Hukuk Bürosu

---

⁴ Ayrıntılı açıklama için Bkz. Oğuzman/Öz; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt I, 10. Bası, İstanbul, 2012, s. 308 vd.

Not: Bültenimizde yer verilen açıklamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde konuyu genel hatlarıyla ele alır tarzda hazırlanmıştır. Size özel detaylı bilgi için Büromuzla bağlantıya geçmenizi tavsiye ederiz.